

Vedlegg 2: Rognlia kraftverk

Bakgrunn

Tiltakshaver er Rognlia kraftverk AS, som ønsker å utnytte vannfallet i Mølnelva i Misvær i Bodø kommune, jf. figur 1. Rognlia kraftverk AS er et aksjeselskap hvor grunneiere og fallrettseiere er aksjonærer. Det søkes om tillatelse til å bygge Rognlia kraftverk, og til å drifte kraftverket med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer. Kraftverket vil produsere ca. 6,9 GWh per år.

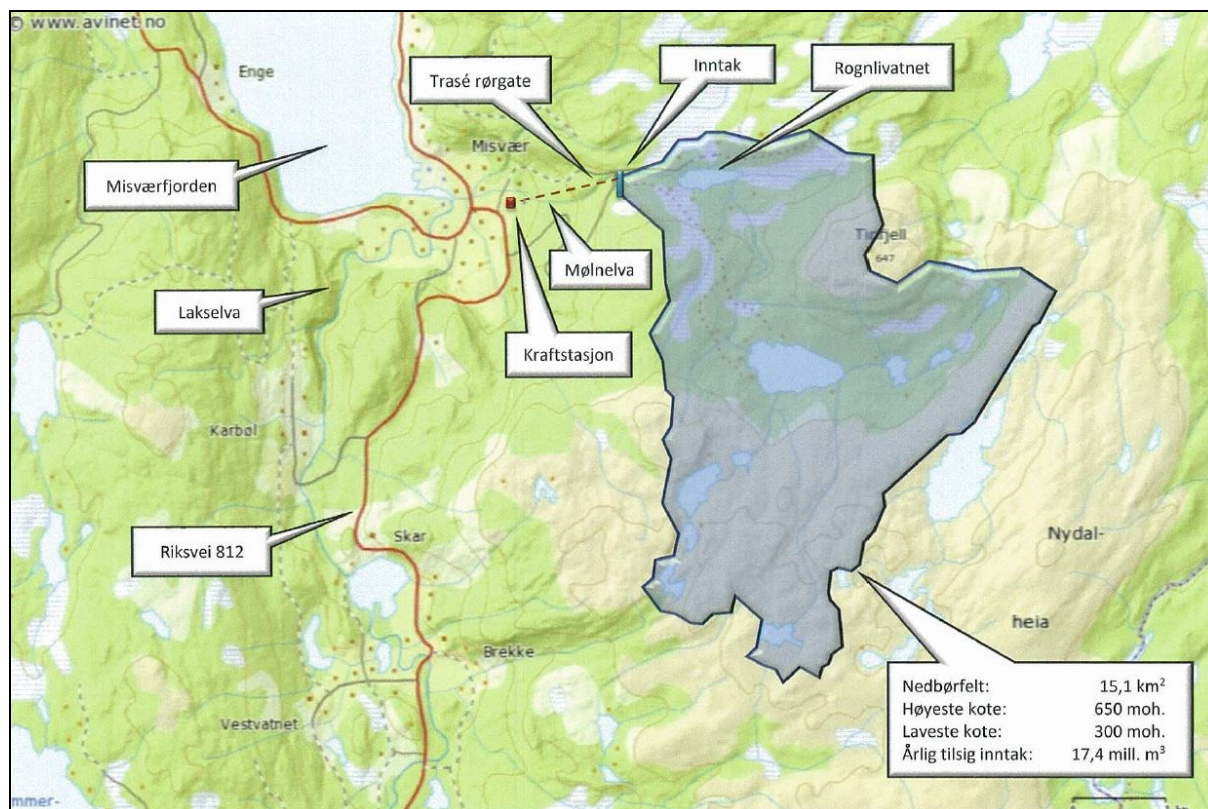
Eksisterende 22 kV kraftlinje går ca. 300 meter fra kraftstasjonen. For tilknytning til nettet vil det bli lagt en jordkabel fram til tilknytningspunktet, men det er per i dag ikke kapasitet i Nordlandsnett AS sitt nett til å ta imot kraft fra Rognlia Småkraftverk, dette kan skje tidligst i 2016. Det fins fire nettanlegg der anleggsbidrag vil være aktuell dersom det på konsesjonstidspunktet fremdeles ikke er ledig kapasitet.

I Misvær-området er det allerede 4 utbygde kraftverk (Oldereid kraftverk 68,1 GWh, Dversetelva 4,64 GWh, Tapstad 3,66 GWh og Svartevatn 3,2GWh), samt ett kraftverk under planlegging og 5 omsøkte kraftverk.

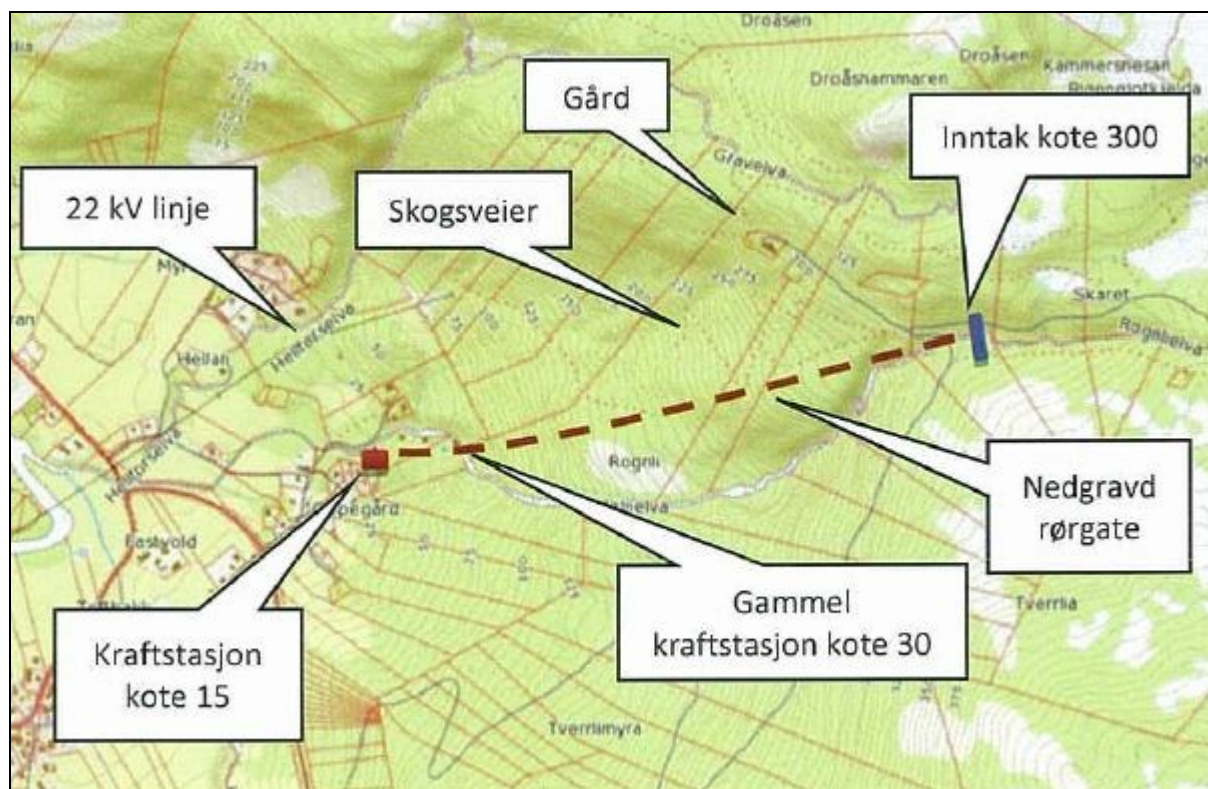
Tiltaksområdet ligger i et LNF-område og utbygger må derfor ha dispensasjon fra Bodø kommune før utbygging kan starte.

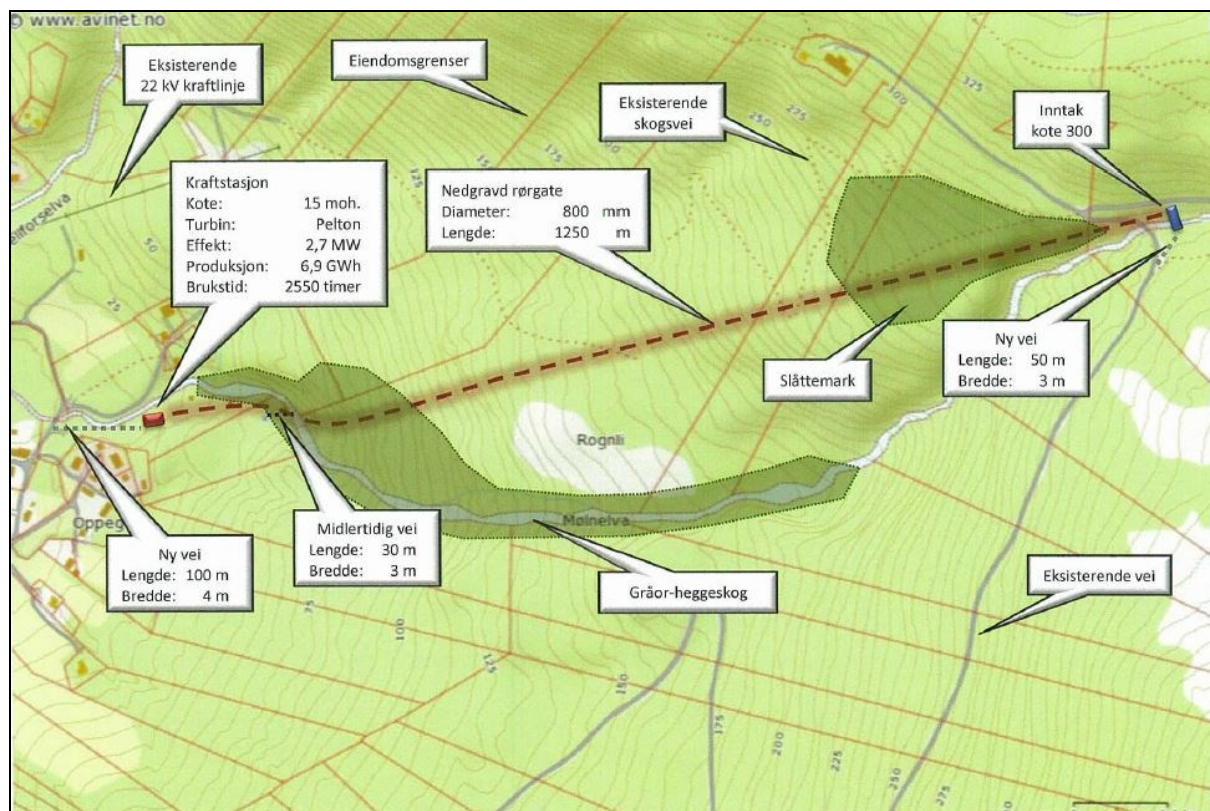
Figur 1 Oversiktskart (fra konsesjonssøknad).

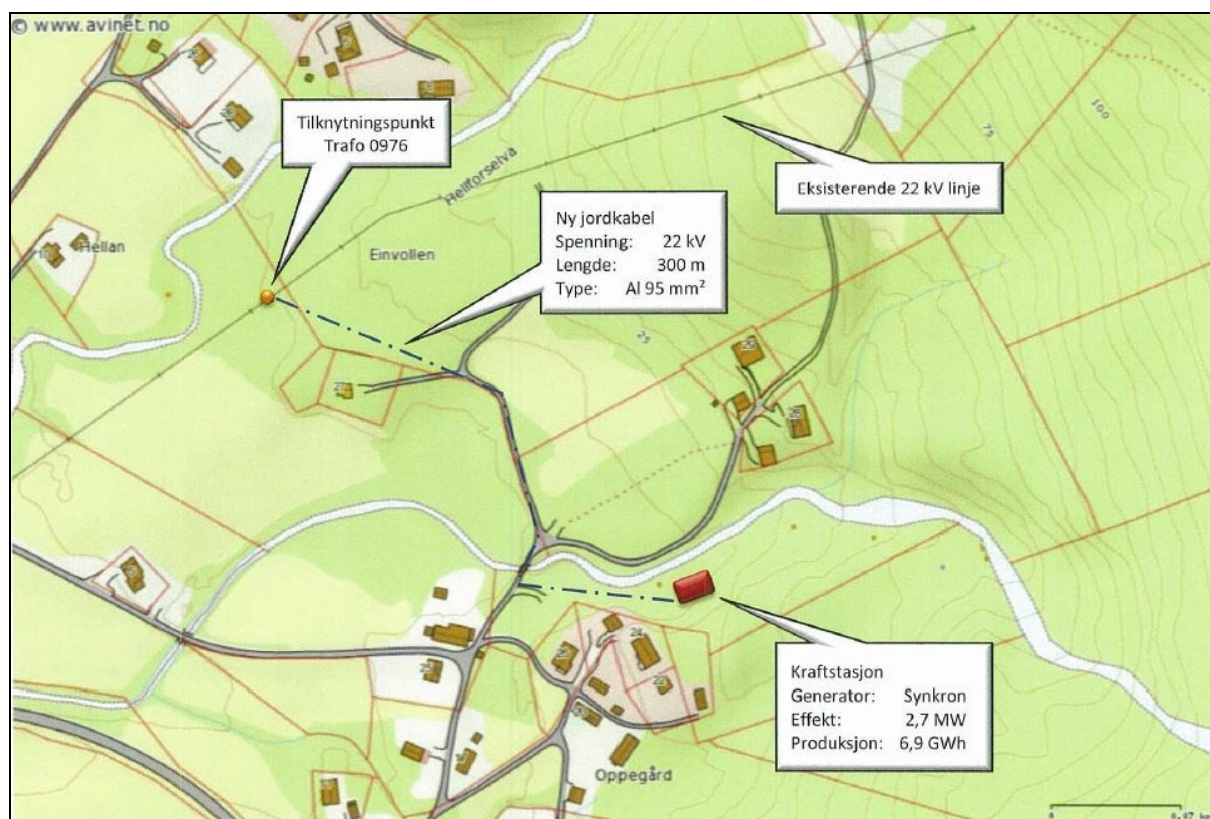
Figur 2 Nedbørfelt til målestasjon (fra konsesjonssøknad).

Figur 3 Kart med avmerking av tiltak (fra konsesjonssøknad).

Figur 4 Oversiktskart over planlagt kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Figur 5 Kart som viser planlagt overføring av produsert kraft. (fra konsesjonssøknad).

Tabell 1 Hoveddata for Rognlia kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Produksjon:		
Installert effekt	(MW)	2,7
Årlig produksjon	(GWh)	6,9
Vinterproduksjon	(GWh)	2,7
Sommerproduksjon	(GWh)	4,2
Økonomi:		
Kostnad	(MNOK)	21,35 (per 2012)
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	3,09 (per 2012)
Vanndata:		
Middelvannføring	(l/s)	552
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	54
5-persentil sommer	(l/s)	67
5-persentil vinter	(l/s)	54
Planlagt minstevannføring – sommer	(l/s)	54
Planlagt minstevannføring – vinter	(l/s)	54
Kraftverk:		
Inntak	(moh.)	300
Avløp	(moh.)	15
Berørt elvestrekning	(m)	1350
Inntaksdam høyde	(m)	1,8
Inntaksdam lengde	(m)	8
Vannvei (nedgravde rør)	(m)	1250
Massedeponi	(daa)	Ikke behov
Ny vei + midlertidig vei	(m)	1430
Kraftstasjon	(m ²)	80
Nettilknytning (jordkabel)	(m)	300
Arealbruk		
Samlet midlertidig arealbruk	(daa)	36
Samlet permanent arealbruk	(daa)	1,6

Alternative utbyggingsløsninger

Det er ikke vurdert alternative utbyggingsløsninger.

Problemstillinger knyttet til bygging av Rognlia kraftverk

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

Tiltaket vil produsere 6,9 GWh energi i året. I tillegg til å bidra til økt energiforsyning i landsdelen, vil tiltaket være med å opprettholde en stabil lokal kraftforsyning. Utbygningen vil føre til kommunale inntekter hovedsakelig i form av eiendomsskatt. Økt sysselsetting på kort sikt i forbindelse med byggeprosessen og noe sysselsetting i forbindelse med drift og vedlikehold.

Verdi: Ikke vurdert. Tiltakets konsekvens: Ikke vurdert.

Verneområder

Vassdraget inngår ikke i Verneplan for vassdrag eller Nasjonale laksevassdrag, og tiltaket vil heller ikke berøre andre verneområder. Rognlia kraftverk berører ikke områder som er vernet iht. Naturmangfoldsloven.

Verdi: Ikke vurdert. Tiltakets konsekvens: Ikke vurdert.

Rødlistede arter

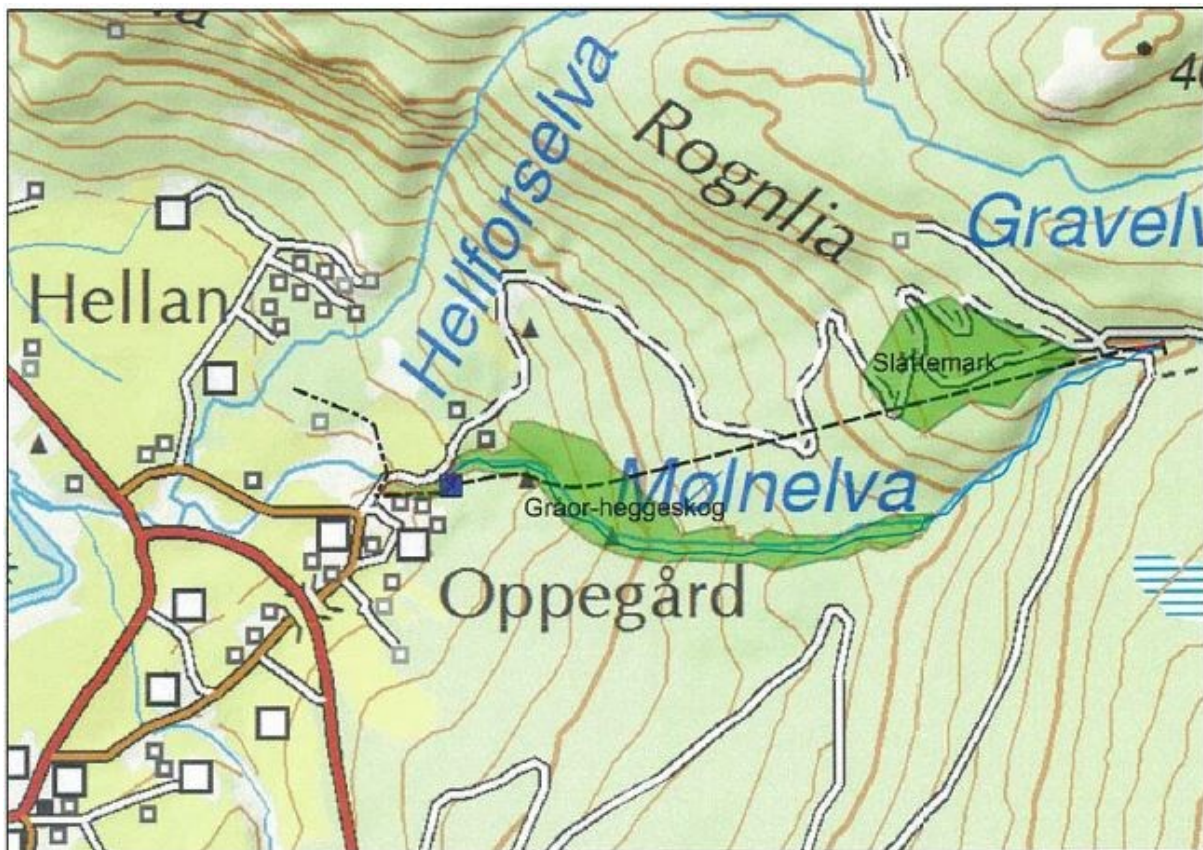
Influensområdet er vurdert til å ha liten verdi for rødlistede arter, men i nærliggende områder er denne verdien større.

Verdi: Liten. Tiltakets konsekvens: Liten negativ.

Naturtyper

Hele influensområdet ligger under skoggrensen, og omfatter boreal gråor-heggskog, gammel slåttemark og nordboreal bjørkeskog påvirket av beite og noe plukkhogst. Nedre del av området, rundt gården Oppegård, er markert som «brakkvannsdelta». Forekomsten av ei stor og velutvikla forstrand, med skjørbuksurt er et interessant trekk i vegetasjonen. Lokaliteten er middels artsrik. Den nederste terrassen har åpen forstrandvegetasjon. Eyjebrodd er en regionalt sjelden art som er registrert i området, og forekomsten av store mengder elveosskjørbuksurt er også spesiell. Ellers er sjø/land-gradienten godt utvikla. Området rundt Oppegård er også registrert som yngleområde for spurvefugler. I øvre del av området er det registrert slåttemark, som er en truet naturtype. Området blir fortsatt beitet, men beitepresset er såpass lavt at området er begynt å gro igjen. Den øvre delen av Mølnelva renner på åpen berggrunn, nedre del av elveleiet består for det meste av større steiner og enkelte blokker. Både slåttemarka og gråor-heggskogen vil bli berørt av tiltaket.

Verdi: Middels. Tiltakets konsekvens: Middels-negativ.

Figur 6 To verdifulle naturtyper som ble registrert under utredning: Gråor-heggeskog og slåttemark. (Fra konsesjonssøknad.)

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Det er ingen inngrepsfrie områder i tilknytning til området.

Verdi: Ikke vurdert. Tiltakets konsekvens: Ubetydelig.

Vannmiljø

Tiltaket vil føre til en reduksjon av vannføringen i Mølnelva. Bunnforholdene i Mølnelva tilsier at det er områder med grove steiner som vil kunne virke som levested for bunndyr. Mølnelva er sideelv til Lakselva hvor det er registrert elvemusling, det kan derfor ikke utelukkes at Mølnelva er egnet leveområde for denne arten. Verdien for fisk og andre ferskvannsorganismer vurderes til å være liten i den berørte elvestrekningen. Tiltaket vil ikke skape vandringshindringer for fisk fra Misværfforden.

Verdi: Liten verdi. Tiltakets konsekvens: Liten negativ konsekvens.

Reindrift

Tiltaket ligger innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt. Tiltaksområdet er brukt som beiteområde både vinter og vår. I overkant av tiltaksområdet ligger flyttlei for rein. Området er av særlig verdi på grunn av minimumsbeite/knapphetsfaktor for vinterbeite i Saltfjellet reinbeitedistrikt (omtalt i vedlegg til konsesjonssøknaden – brev

fra Reindriftsforvaltningen i Nordland). Selve Rognlia er ei bratt li, som er lite egnet for reinbeite. I anleggsfasen vil det bli økt aktivitet i tiltaksområdet som kan forstyrre reinens arealbruk. Tiltaket vil i begrenset grad legge beslag på beiteareal for reinen, eller skape vandringshindringer for den.

Verdi: Ikke vurdert. Tiltakets konsekvens: Liten negativ.

Kulturminner og kulturmiljø

Samlingen med gamle møller sørsiden av Mølnelva er et kulturmiljø av stor regional/nasjonal verdi, og må ses i sammenheng med tunet på Oppegård. Den eldste er fra 1500-tallet og er fredet i kraft av sin alder. Sametinget har ingen merknader til tiltaket.

Verdi: Stor. Tiltakets konsekvens: Liten negativ.

Brukerinteresser

Området blir i liten grad benyttet til friluftsliv, og utgjør heller ingen verdi for reiseliv og turisme. Den gamle traktorveien i området brukes til turgåing og det blir bedrevet jakt.

Verdi: Ikke vurdert. Tiltakets konsekvens: Ubetydelig/liten negativ.

Landskap, fjordlandskap og fosser

Landskapet i og utenfor influensområdet er typisk for regionen og Mølnelva skiller seg ikke spesielt ut. Tiltaket vil i liten grad bli synlig i terrenget. Nedre del av influensområdet er påvirket av bebyggelse, kraftlinjer, veier og dyrket mark. Oppover langs elva er det få inngrep, bortsett fra eksisterende skogsveier i og ved området for tiltaket.

Verdi: Ikke vurdert. Tiltakets konsekvens: Ubetydelig.

Tabell 2 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn (fra konsesjonssøknad).

Tema	Verdi	Konsekvenser
Positive samfunnsvirkninger av tiltaket	Ikke vurdert	Ikke vurdert
Verneområder	Ikke vurdert	Ikke vurdert
Rødlistede arter	Liten	Liten negativ
Naturtyper	Middels	Middels negativ
Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)	Ikke vurdert	Ubetydelig
Vannmiljø	Liten	Liten negativ
Reindrift	Ikke vurdert	Liten negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Stor	Liten negativ
Brukerinteresser	Ikke vurdert	Ubetydelig/liten negativ
Landskap, fjordlandskap og fosser	Ikke vurdert	Ubetydelig

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

- Planlagt minstevannføring på 54 l/s både sommer og vinter.
- Det skal ikke foregå anleggsarbeider i yngle- og hekkeperioden om vår og sommeren, for å redusere de negative virkningene på det lokale viltet.
- Fokus på å begrense arealbeslaget ved å unngå inngrep utover der hvor inngrep er uunngåelig.
- Rørgata vil bli nedgravd i sin helhet, også ved kryssingen av Mølnelva.
- Tilkobling til nettet vil skje med nedgravd jordkabel slik at denne ikke vil være synlig i ettertid.
- Utløpet til kraftstasjonen skal utformes slik at det dannes en lydhemmende vannlås for å dempe støy fra turbinen.
- Utforming av kraftstasjonen slik at det ikke skiller seg ut fra øvrig bebyggelse eller skjemmer det etablerte kulturmiljøet. Evt. delvis innbygging i bakken.
- Avløpskanalen mures av stedlige steinmasser for å gi et bedre visuelt inntrykk.
- Ny vei til kraftstasjonen legges slik at flommarksområdet ikke påføres skade.
- Hvis ønskelig vil utbygger legge til rette for atkomst til de gamle møllene.
- Anleggsperioden skal planlegges i samråd med reinbeitedistriktet, for å redusere forstyrrelsen på reinens bruk av området.

Andre sentrale opplysninger

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune

I *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland* er tiltaksområdet del av et område som er definert til *stor verdi* på grunn av kulturmiljø.

Ved Mølnelva fins den største samlingen med gamle møller (kvernhus) som er kjent i Nordland. Både Misvær øvre og Misvær nedre hadde møllene sine her. Det står i dag sju møller, og muligens kan det finnes spor etter eldre, førreformatoriske møller på samme elvestrekning. Kraftstasjonen er tenkt bygd ved den vestligste mølla, nær tunet på Misvær øvre. Eldhuset her er datert til 1554 og er fredet i kraft av sin alder.

Rørledning og anleggsvei er tenkt lagt i bakkant av de fleste møllene, i eller ved den gamle *mølnveien*, med kryssing av elva i det kompakte miljøet. Tiltaket vil være i direkte konflikt med det gamle møllemiljøet.

Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 er ikke oppfylt for tiltaket. Det er nødvendig med nærmere befaring på stedet for å avklare om planene berører automatisk fredete kulturminner.

Vurdering

Fylkesrådet vurderer det samlede møllemiljøet ved Mølnelva som et kulturmiljø av stor regional og nasjonal verdi. Møllemiljøet har stor kunnskaps- og opplevelsesverdi og stort potensiale for formidling.

Dersom Rognlia kraftverk skulle bli realisert, vil kulturminneverdiene bli kraftig forringet. En endring av plasseringen av kraftstasjonen vil ikke kunne avbøte dette.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

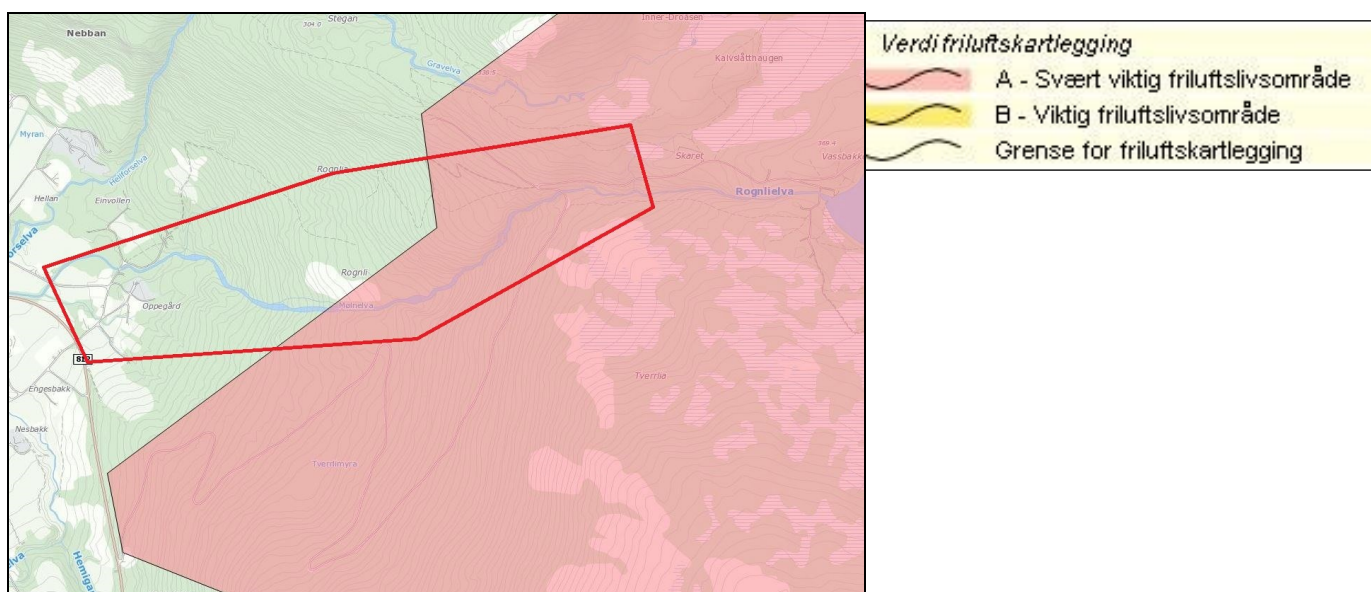
Tiltaket ligger i et område som ikke er omfattet av en vedtatt regional forvaltningsplan i henhold til vannforskriften. Det er derfor ikke vedtatt miljømål for de aktuelle vannforekomstene. Fylkeskommunen ber NVE om å innhente informasjon om karakteriseringen for de vannforekomstene som berøres av tiltaket. Denne informasjonen finnes på www.vann-nett.no/saksbehandler. Det er videre viktig at NVE gjør en vurdering av tiltaket mot § 12 i vannforskriften.

Landskapskartleggingen for Nordland (2014)

I kartleggingen er det aktuelle området karakterisert som et *åpent fjordlandskap med sterkt infrastruktur- og jordbrukspreg*. I Nordland har 6 områder denne karakteristikken. Landskapsområdet gitt *verdien 3* i forhold til representativitet og sjeldenhet. Verdi 3 tilsvarer *middels verdi*. Området preges av en stor grad av inngrep.

Friluftslivskartlegging i Salten

Tiltaket vil berøre ett registrert friluftsområde, jf. figur 8. Øvre deler av Mølnelva, øvre del av den planlagte rørgata og inntaket til rørgata, ligger i utkanten av et svært viktig friluftsområde (Tirifjell). Salten friluftsråd har plassert området i kategorien «stort område uten tilrettelegging». Området beskrives som et sted man går tur både sommer og vinter, med mye småviltjakt og fine fiskevatn, samt en viktig adkomst til fjells fra Misvær om sommeren.

Figur 7 Kartutsnitt fra friluftskartleggingen til Salten friluftsråd. Ca. avgrensning for tiltaksområdet med rødt.

Reindriftskart

Reindriftsforvaltningens kart viser at tiltaket vil berøre vinterbeite og vårbeite, i tillegg til drivingslei/flyttlei i de øvre områdene av tiltaksområdet. Flyttleier kategoriseres av Reindriftsforvaltningen til å være av stor verdi. Området er i bruk som vinterbeite av reinen. Vinterbeite er minimumsbeite/knapphetsfaktor i Saltfjellet reinbeitedistrikt, og området blir derfor vurdert til å være av stor verdi.

Figur 8 Kartutsnitt over årstidsbeite i tiltaksområdet. (Reindrift.no 07.05.2014) Tiltaksområdet er markert med rød firkant.

Vurdering av konsesjonssøknaden

Konsesjonssøknaden har ikke vurdert verdien av følgende tema: INON-områder, friluftsområder, reindrift og landskap.

Konsesjonssøknaden nevner ikke at det like sørvest for tiltaksområdet er registrert følgende rødlistearter: bergirisk – nær truet (NT), smånesle – sårbar (VU) og strandsnipe – nær truet (NT). Disse rødlistede artene er imidlertid registrert utenfor tiltakets influenssone.

Andre instansers uttalelse

Fylkesmannen i Nordland: Vil ha uttalelse klar etter fylkestingets behandling

Forum for natur og friluftsliv Nordland (FNF)

Vil ha uttalelse klar etter fylkestingets behandling

Bodø kommune

NVE har innvilget Bodø kommune utsatt høringsfrist til 15.september. Kommunen vil ha uttalelse klar etter fylkestingets behandling

Vurderinger

Tabell 3 Fylkesrådets vurdering av Rognlia kraftverks konsekvenser

Vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			
Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering av aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Naturmangfold	Liten- middels	Liten- Middels	B11. I vassdrag med deltaområder eller flommarksskog (gråor-heggskog) av stor eller middels verdi, skal en være svært restriktiv med å tillate magasinering og regulering av vann, eller andre tiltak som kan redusere erosjons- og sedimentasjonsprosessene i elva.
			B13. For øvrige aktuelle naturtyper som er sårbare for endret vannføring og er gitt stor eller middels verdi, skal en være svært restriktiv med å gi tillatelse til utbygging.
Reindrift	Stor		E3. I områder for reindrift av stor verdi skal man være restriktive med å tillate utbygging av små vannkraftverk.
Fjordlandskap	Middels		I fjordlandskap med middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.
Kulturminner	Stor verdi	Stor konflikt	H1. Man skal være svært restriktiv med å tillate små vannkraftverk hvor kraftverket eller sekundærinngrep er i konflikt med eller kan virke utilbørlig skjemmende på kulturminner eller kulturmiljø av stor verdi.
Friluftsliv	Stor	Liten	I2. I øvrige områder med stor verdi for friluftsliv, skal man være restriktive med å tillate utbygging.
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			Rognlia kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Ikke prioriterte. Utbyggingen planlegges i et område med viktige miljøverdier og det er betydelig risiko for at utbyggingen vil skape stor konflikt med disse verdiene. Da avbøtende tiltak ikke kan opprettholde viktige verdier på dagens nivå og tiltaket har liten samfunnsnytte, frarådes tiltaket.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger			
Positive samfunns- virkninger	Fylkesrådet vurderer at Rognlia kraftverk har liten samfunnsnytte. Rognlia kraftverk vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 6,9 GWh. Rognlia kraftverk vil i stor grad benytte seg av eksisterende infrastruktur. Småkraftplanens overordnede strategi nr. 6 slår fast at: Utbygginger hvor det er et begrenset behov for etablering av ny og større infrastruktur, hvor kraftverk kan samlokaliseres med andre eksisterende inngrep, og om mulig benytte felles sekundærinngrep som veier, kraftlinjer etc., skal prioriteres.		
Konklusjon			
Fylkesrådet ser at Rognlia kraftverk har liten samfunnsnytte. Kraftverket vil medføre negative konsekvenser for viktige reindriftsområder – blant annet for flyttlei, trekklei og for beiteområder av stor verdi. Tiltaket vil også direkte berøre viktige naturtyper, blant annet ved at det vil bli lagt rørledning gjennom et registrert slåttemarkområde, som er en prioritert naturtype. I tillegg planlegges kraftverket anlagt i et område av stor verdi for friluftsliv.			
Utbygging av Rognlia kraftverk vil komme i direkte konflikt med kulturminner av stor verdi:			

det samlede møllemiljøet ved Mølnelva. Fylkesrådet vurderer dette som et kulturmiljø av høy regional og nasjonal verdi, og at tiltaket vil vesentlig forringe disse kulturminneverdiene. Utbygging av kraftverk i Rognlia vil innebære fraledning av vann fra et viktig kulturmiljø som står i direkte kontakt med elva. Avbøtende tiltak vil ikke kunne redusere konflikten.

Retningslinjene til Regional plan om små vannkraftverk i Nordland omhandlende kulturminner sier at man skal være svært restriktiv med å tillate små vannkraftverk hvor kraftverket eller sekundæringgrep er i konflikt med eller kan virke utilbørlig skjemmende på kulturminner stor verdi. I dette tilfellet er det ikke mulig med avbøtende tiltak og at tiltaket derfor ikke tillates.

Fylkesrådet anbefaler derfor fylkestinget å fremme innsigelse til Rognlia kraftverk.